

GELECEĞİN
KENTLERİNDE
İŞBİRLİĞİ ve
DAYANIŞMA

III. KENT KONSEYLERİ SEMPOZYUMU
B İ L D İ R İ K İ T A B I

III. Kent Konseyleri Sempozyumu
Geleceğin Kentlerinde İşbirliği ve Dayanışma
(Bildiri Kitabı)

Yayına Hazırlayan

Mürsel Sabancı
Murat Erdem
Öğr. Gör. Ali Erfidan

Grafik Tasarım ve Uygulama

Abdurrahman DOĞAN

Adres

Atatürk Mahallesi Kepsut Caddesi No:71/A Karesi / BALIKESİR

İletişim

Tel: 0266 239 48 42 / Mobil Hattı: +90 534 015 85 24

Web: www.balikesirkentkonseyi.org

 [balikesirkentkonseyi](https://www.instagram.com/balikesirkentkonseyi)   [blkkentkonseyi](https://www.facebook.com/blkkentkonseyi)

Balıkesir
KENT KONSEYİ

TÜRKİYE
KENT KONSEYLERİ
BİRLİĞİ

Balıkesir
KENT KONSEYİ

III. KENT KONSEYLERİ SEMPOZYUMU

“GELECEĞİN KENTLERİNDE İŞBİRLİĞİ ve DAYANIŞMA”

SEMPOZYUM KONULARI

1. Hemşehri Hukuku ve Kentlilik Bilinci
2. Kentli Hakları ve Katılım Hukuku
3. Kent Yönetimi ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım
4. Sürdürülebilir Kalkınma ve Kent Konseyleri
5. Kent, Afet Yönetimi ve Kent Konseyleri
6. Geleceğin Kentleri ve Kent Konseyleri
7. Kent Kimliği ve Kent Konseyleri
8. Göç ve Kentler
9. Çevre ve İklim Değişikliği
10. Pandemi ve Kent Konseyleri

ÖNEMLİ TARİHLER

Bildiri Özet Gönderimi Başlangıç Tarihi
15 Mayıs 2021

Bildiri Özeti Son Teslim Tarihi
25 Eylül 2021

Kabul Edilen Bildirilerin İlan Edilmesi
22 Ekim 2021

Sempozyum Kayıt Son Tarihi
20 Ekim 2021

Program İlan Tarihi
1 Kasım 2021

Kongre Tarihi
18-21 Kasım 2021

Tam Metin Teslim Başlangıç Tarihi
21 Kasım 2021

Tam Metin Teslim Son Tarihi
21 Aralık 2021

Sempozyum Bildiri Kitabı (Tam Metinler)
22 Mart 2022

18 - 21 KASIM 2021
BALIKESİR

MARMARA
BELEDİYELER
BİRLİĞİ

III. KENT
KONSEYLERİ
SEMPOZYUMU
DÜZENLEME
KURULU

-
- Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin
 - Prof. Dr. Abdullah Soykan
 - Prof. Dr. Mithat Arman Karasu
 - Doç. Dr. Battal Keskin
 - Doç. Dr. Lale Özgenel
 - Mürsel Sabancı
 - Hasan Soygüzel
 - Necati Binici
 - Zeynep Özbaş Arıkan
 - Gülay Aktaşçı
 - Ekrem Aslan
 - Gökhan Orhan
 - Av. Cüneyd Altıparmak
 - Öğr. Gör. Dr. Caner Börekçi
 - Öğr. Gör. Ali Erfidan
 - Murat Başlar
 - Hülya Alper
 - Melis Şahin
 - Derya Solak

İÇİNDEKİLER

III. KENT KONSEYLERİ SEMPOZYUMU DÜZENLEME KURULU	2	KENT YÖNETİMİ VE KARAR ALMA MEKANİZMALARINA KATILIM	
SUNUŞ	9	Kent Konseylerinde Kadın Temsili <i>Ayşe Kaşıkırık & Melek Toprak</i>	107
HEMŞEHRİ HUKUKU VE KENTLİLİK BİLİNCİ		Kent Konseyleri Bağlamında Çocuk Katılımı ve Çocuk Failliği: Örnekler ve Öneriler <i>Ayşe Yılmaz Melih Elidüzgün Elif Yağız</i>	115
Hemşehri Kimliğinin Kentli Kimliğine Etkisinin İncelenmesi <i>Öğr. Gör. Dilek TOPCU MUMLU</i>	13	Yerel Yönetimlerin Karar Alma Mekanizmalarına Katılımı Açısından Sivil Toplum Kuruluşlarının Etkisi: Balıkesir Kent Konseyi Örneği <i>Enes Karataşlar</i>	123
Müze Etkinliklerinin Kentlilik Bilincine Katkısı Üzerinde Bursa Örneği <i>Fikret ALKAN ve Bilal CANPOLAT</i>	27	Türkiye’de Belediyelerin Kültür-Sanat Hizmeti Sunumunda Karar Alma Süreçleri <i>Fatih ÇAM</i>	133
Kent Konseylerinin Kentlilik Bilincinin Gelişimine Katkısı: Edirne Kent Konseyi Örneği <i>Prof. Dr. Mahmut Güler Aşr. Gör. Gökben Demirbaş</i>	35	Kent Konseylerinin Belediye Hizmetlerine Etkileri Üzerine Bir Araştırma <i>Prof. Dr. Hüseyin Erkul Dr. Hafize Seçtim Uzm. Nurhan Özcan</i>	139
KENTLİ HAKLARI VE KATILIM HUKUKU		Kuruluştan İşleyişe Kent Konseyleri ve UCLG-MEWA İlişkisi <i>Müslüm Yıldız</i>	159
Hukuk ve Etik Bağlamında Kent Konseyleri: Mevzuatın ve Uygulamanın Genel Bir Değerlendirmesi <i>Cüneyt ALTIPARMAK Ekrem ASLAN</i>	51	Yerel Katılım Aracı Olan Kent Konseyleri Bağlamında Yerel Yönetimler- Sivil Toplum İlişkileri: Gaziantep Kent Konseyi Örneği <i>Necati BİNİCİ Ekrem ASLAN</i>	171
Katılımcı Bütçeleme: Kent Konseylerinin Rolü <i>Dr. İsmail GÜNEŞ</i>	57	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE KENT KONSEYLERİ	
Türkiye’de Yerel Katılıma İlişkin Hukuki Düzenlemelerin Katılımcı Demokrasi Bağlamında Değerlendirmesi <i>Dr. Öğr. Üyesi Fatih Turan YAMAN</i>	71	Yerel Demokrasi Bağlamında Kent Konseyleri: Eskişehir Kent Konseyi Örneği <i>Dr. Öğr. Üyesi Asmin Kavas Bilgiç Ahmet Faruk Basar</i>	185
Dirençli Kentler: Kent Konseylerinin Rolü <i>Dr. İsmail GÜNEŞ</i>	87		
Kentlilik Bilincinin ve Katılımcı Kentsel Politikanın Oluşumunda Kent Konseylerinin Rolü <i>Rugeyya KUMTEPE</i>	97		

Sürdürülebilir Kalkınma ve Kent Yönetimi İlişkisine Hukuki Bir Bakış <i>Av. Merve Ergün</i>	197	Habis Sorunlarla Mücadelede Kent Konseylerinin Rolü: Akçaabat Kent Konseyi Örneği <i>Dr. Öğr. Üyesi Çağrı ÇOLAK</i>	339
Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Motosiklet Turizmi: Balıkesir İli Motosiklet Rotalarının Belirlenmesi ve Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi <i>Doç. Dr. Sabriye Çelik Uğuz Bahadır Beyhan</i>	203	Kentliler Arasında Kolektif Bellek Oluşumu: Kentlilik Bilinci TR22 Güney Marmara Bölgesi Kentleri Örneği <i>Tuğba Bozkurt</i>	351
Kadın ve Turizm: "Kadın Dostu Kent" Olma Yolunda Balıkesir İlinin Değerlendirilmesi <i>Doç. Dr. Sabriye Çelik Uğuz Merve Karakaş</i>	221	Kent Konseylerinde Çocuk Olmak: Türkiye'deki Kent Konseylerinde Çocuk Meclislerinin Etkinlik Analizi 365 <i>Yağmur CAN Doç. Dr. Çiğdem AKMAN Doç. Dr. Elvettin AKMAN</i>	365
Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Bisiklet Turizmi ve Edremit Körfezi'ndeki Bisiklet Rotaları <i>Doç. Dr. Sabriye Çelik Uğuz Harun Ataman</i>	243	KENT KİMLİĞİ VE KENT KONSEYLERİ	
Kültürel Miras Açısından Balıkesir'in Kadın Giysisinin Sürdürülebilirliği: Balıkesir Pullusu <i>Prof. Dr. Süheyla Sarıtaş Mürsel Sabancı Nursel Süzener Kılıç</i>	257	Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasında Kent Konseylerinin Rolü: Eskişehir Kent Konseyi Üzerinden Bir İnceleme <i>Bülent İNCİ</i>	385
Kent Konseyleri Nasıl Daha Verimli Olabilir? <i>Öğr. Gör. Tümay Mercan</i>	269	Kent Kimliğinin Oluşumunda Kültür Varlıklarının Önemi: Mardin Üzerine Bir Değerlendirme <i>Doç. Dr. Evindar Yeşilbaş</i>	399
KENT, AFET YÖNETİMİ VE KENT KONSEYLERİ		Yerel Demokrasi Bağlamında Kent Konseylerinin İşlevinin İstanbul İlçeleri Özelinde İncelenmesi <i>Dr. İskender GÜNEŞ Dr. Kemal KAYA</i>	417
Balıkesir İli'nin Depremselliği ve Alınması Gereken Önlemler <i>Aysun AYKAN</i>	285	Kent Kimliği, Kentsel Bellek ve Müze İlişkisi: Karaman Üzerine Bir İnceleme <i>Ziya MUSLUOĞLU Eyüp Hüsamettin ASLAN</i>	433
Depremlerde Kurumsal Bilgi Aktarımı, İletişim ve İşbirliği Paylaşım Sistemleri <i>Mehmet Can SOYHAN</i>	297	GÖÇ VE KENTLER	
CBS Tabanlı Gerçek Zamanlı Afet ve Acil Durum Kriz Yönetim Sistemi Balıkesir <i>Murat YAMAN Halil YILMAZ Sadıkcan DEMİR</i>	313	Ardahan Özelinde Kent ve Yaşlılık <i>Evren Güzel</i>	447
GELECEĞİN KENTLERİ VE KENT KONSEYLERİ		Göç kapsamında Kent Konseyleri Faaliyetlerinin İncelenmesi ve Konseylere Öneriler <i>Dr. Hakan Ömer Tunca</i>	455
Geleceğin Kentlerinde Sağlık ve Katılım Politikaları <i>Prof. Dr. Azize Serap Tunçer</i>	323	Organize Sanayi Bölgelerinin Göçe ve Kent Planlamalarına Etkisinin İncelenmesi: Balıkesir Örneği <i>Doç. Dr. Tahsin GÜLER Kübra CANBAZ AKÇA</i>	471

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İklim Değişikliği Bağlamında Avrupa Birliği'nin Mavi Ekonomi Politikaları: Türkiye için Politika Önerileri
Arş. Gör. Aygün Karlı 489

Kentleşme Sonucu Kaybolan Balıkesir'in "Mavi Yıldız"ının Yeniden Keşfi
Prof. Dr. Fatih SATIL 501

Bitkisel Üretimdeki Vahşi Sulama Sistemlerinin Kuraklık Üzerine Etkileri ve Balıkesir Özelinde Değerlendirme
Mustafa Birol
Murat Karacan 507

Sularımızdaki Görünmez Tehlike: Mikroplastik
Nergiz Koroğlu
Naz Kılıç
Busenur Sarı 519

Değişen İklim Koşulları ve Yeni Enerji Deseni Paradigması: 2050 Dünyası İçin Girişimler
Salahattin Yıldız
Prof. Dr. Murat Kasımoğlu 535

Kent Yönetimlerinin Çocuk Gelişiminde Doğal ve Çevre Alanlarına Karşı Tutumu
Dr. Salih Soner GÜLER
Ümit Güven AKÇAKAYA 551

İklim Değişikliği Yönetimi ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme
Şahide Nur Ocaklı 561

PANDEMİ VE KENT KONSEYLERİ

Salgın Döneminde Kent Konseylerinin Etkinliği
Dr. Meryem Arslan 579

Koronavirüs ile Mücadelede Çok Düzeyli Yönetimin Yerel Aktörlerinin Kentsel Dirençlilik Bağlamında Değerlendirilmesi: Bandırma İlçesi Örneği
Arş. Gör. Sinem Atay 587

Covid-19 Salgını Sürecinde Toplumun Sağlık Okuryazarlığı Davranışları İle İlgili Aile Hekimlerinin Görüşleri (Balıkesir Örneği)
Seher Dalgıç, Sinem Koroğlu,
Hamza Bülbül 601

SEMPOZYUM BİLİM KURULU 622

Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Bisiklet Turizmi ve Edremit Körfezi'ndeki Bisiklet Rotaları

Doç. Dr. Sabriye Çelik Uğuz & Harun Ataman

Balıkesir Üniversitesi, sabriye_celik@yahoo.com / hrntrzc@hotmail.com

Özet

Sürdürülebilir turizm ilkelerinin benimsenmesi ve anlayışının gelişimi ile ekolojiye duyarlı, çevre dostu turizm çeşitleri ortaya çıkmıştır. Bu turizm çeşitlerinden biri olan bisiklet turizmi, çevre dostu olmasının yanında insanın fiziksel, ruhsal ve zihinsel olarak gelişmesine katkı sağlamaktadır. Birçok insan için önemli hale gelen bisiklet, destinasyonlarda düzenlenen bisiklet etkinlikleri ile turistlere destinasyonun keşfi, sosyalleşme, kültürleri tanıma imkanı sağlamaktadır. Bunun yanında bisiklet turizmi kapsamında belirlenen bisiklet rotalarında sürüş keyfi yaşamamanın dışında hiking, trekking, kamping, botanik inceleme, yaban hayatın gözlenmesi gibi doğa ile iç içe birçok faaliyetin gerçekleştirilebilmesi de mümkün hale gelmektedir. Turistik çekiciliğe sahip olan destinasyonlarda bisiklet rotalarının belirlenmesi ve bu rotalarda bisiklet turlarının gerçekleştirilmesi, destinasyonların turistik ürün bakımından zenginleşmesini sağlamaktadır. Doğa, çevre, kültür ve bisiklet ile ilgili sivil toplum kuruluşları, dernekler, sosyal medya gruplar/toplulukları bisiklet turlarına katılım sağlayarak, kişisel sosyal medya kanalları aracılığı ile deneyimlerini fotoğraf, video, ses kaydı, yorum olarak paylaşmaktadır. İnternet platformlarında paylaşılan içeriklerin tüm insanlar için görülebilecek durumda olması, bölgenin reklamına, pazarlanmasına ve tanıtımına katkı sağlamaktadır.

Tüm gelişmelerden yola çıkarak çalışmanın evrenini oluşturan Balıkesir ili Edremit Körfezi içerisinde yer alan Ayvalık, Burhaniye, Edremit, Gömeçve Havran ilçelerine ait bisiklet turizmi potansiyeli ortaya konulmuştur. 5 ilçedeki 11 tane sosyal medya bisiklet topluluklarının bisiklet sürüşlerinde en sık kullandıkları güzergahlar dikkate alınarak ve Ören-Adramytteion Derneği öncülüğünde resmi ve özel kuruluşların desteğiyle keşif yapılarak belirlenen bisiklet rotaları (yol-tur-dağ bisikleti) incelenmiştir. Söz konusu rotaların haritası, uzunlukları, zorluk dereceleri konusunda bilgi toplanmış ve bu bisiklet turistik çekicilikler değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Bisiklet Turizmi, Bisiklet Rotaları, Edremit Körfezi

Giriş

Turizm sektörü için hayati bir role sahip olan doğal, tarihi ve kültürel kaynaklar gün geçtikçe zarar görmektedir. Bu nedenle turistik çekiciliğe sahip olan bu kaynakların korunması, sürdürülebilirlik ilkesi ile gelecek nesillere aktarılması oldukça önem arz etmektedir. Sürdürülebilirlik anlayışı ile turizm sektörü için önemli olan kaynakların bilinçli bir şekilde kullanılması, turistik faaliyetler sonucu oluşabilecek çevre hasarının en aza indirilmesi ve bu sayede turizmden elde edilecek sosyal, çevresel ve ekonomik kazançların artırılabilmesi mümkün hale gelmektedir. Ekolojik duyarlılık, toplumsal sorumluluk ve ekonomik verimlilik kriterlerini ortaya koyan sürdürülebilir turizm ilkeleri ile turizm faaliyetlerinin yürütüldüğü turizm çeşitleri, her geçen gün artmakta ve destinasyonlar için tercih nedeni olmaktadır. Sürdürülebilir turizm çerçevesinde dikkat çeken bir turizm çeşidi olarak bisiklet turizmi hızla gelişmektedir.

Sürdürülebilir turizm ilkelerini benimseyen bisiklet turizmi; sıklıkla macera turizmi, spor turizmi, özel ilgi turizmi, doğa turizmi ve kırsal turizm ile ilişkilendirilmektedir (Ritchie, 1998; Piket, Eijgelaar ve Peeters 2013; Lee ve Huang, 2014; Nickerson, Jorgenson, Berry, Kwenye, Kozel ve Schutz 2014; Payne ve Dror, 2015; Aşan ve Akoğlan Kozak, 2015; Han, Meng ve Kim, 2017, Çelik Uğuz ve Özbek, 2018). Bisiklet turizmi kavramı, bisiklet sürmenin temel amaç olduğu boş zaman gezilerini ifade etmektedir. Bu bağlamda bisiklet sadece ulaşım aracı olarak görülmemekte, aynı zamanda gerçekleştirilen seyahat deneyiminin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir. Bisiklet turizmi, insanların belirli bir bölgede birkaç gün kalmaları ve kaldıkları bölgede gününbirlik gezintiler gerçekleştirmelerini kapsarken, izledikleri rota boyunca farklı noktalarda konakladıkları bir tur da olabilmektedir (Centre for the Promotion of Imports, 2022). Hafif şekilde pedal çevirerek manzaranın tadını çıkararak gerçekleştirilen hafif gezintiler olabilirken, fiziksel güç gerektiren sert gezintilerde yapılabilmektedir (Centre for the Promotion of Imports, 2022). European Parliament (2012) tarafından yapılan bisiklet turizmi, destinasyonlar arasında eğlence amaçlı bisiklete binme ve bisiklet ile seyahat etmenin turist deneyiminin ayrılmaz bir parçası olarak gerçekleştiği aktarılmaktadır. Başka bir tanımda ise, spor yapma, macera arama, meydan okuma, fiziksel, zihinsel ve ruhsal rahatlama, eğlence ve doğaya daha yakın olma gibi amaçlarla belirli bir rota boyunca destinasyonlarda bisikletle gezinmeyi kapsayan bir aktivite olduğu ifade edilmektedir (Duran, Sevinç ve Harman, 2018: 27).

Thomas (2012: 19) tarafından yapılan çalışmada bisiklet turizmi, temel amacın bisiklet sürmek olduğu ve evinden uzakta 1 veya 1'den fazla gün geçirdiği bisiklet sürüş tatilleri, gidilen bölgede konaklama ya da başka yerlerden temin edilen bisikletler ile gününbirlik gezilerin yapıldığı tatil bisikleti, temel amacın eğlenme olduğu ve evden uzakta 3 saatten fazla süreli olarak gerçekleştirilen gününbirlik bisiklet gezileri olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Diğer bir çalışmada bisiklet turizmi, bisiklet ile seyahat, bisikletli etkinlikler/turlar, belirli (özel) destinasyonlarda sürüş (dağ bisikleti, gastronomisi ön plana çıkan bölgelerde yapılan sürüşler gibi), gününbirlik/kentsel geziler olmak üzere 4 ayrı şekilde sınıflandırılmaktadır (Adventure Cycling Association, 2022).

Ulaşım, spor, rekreasyon ve turizm aktivitelerinin sürdürülebilir bir biçimi olarak görülen bisiklet turizmi (Gantar, Kocis ve Pehnac, 2012; Çelik Uğuz ve Özbek, 2018), özellikle kırsal ekonomilerin canlanmasında, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanmasında önemli bir aktör olarak değerlendirilmektedir (Ritchie ve Hall, 1999; Koch, 2013) ve toplumların sürdürülebilir ekonomik kalkınma fırsatlarından yararlanabilmelerinin başlıca yollarından biri olarak görülmektedir (Adventure Cycling Association, 2022). Sürdürülebilir kalkınma için

bisiklet turizmine yatırım yapmak, genişletilmiş bisiklet rotaları oluşturmak ve uluslararası boyutta bisiklet rotasında yer almak isteyen ülkeler, bisiklet turizmi için girişimlerde bulunmakta ve çeşitli projeler geliştirmektedir. Hatta bazı eski demiryolu hatlarının yeniden düzenlenerek bisiklet yoluna dönüştürüldüğü de görülmektedir (Ritchie, 1998).

Dünyada bisiklet kullanımı ve bisiklet turlarının yaygınlaşması, bisiklet turistlerinin ekonomik katkısı incelendiğinde, Avrupa ülkelerinin ön sıralarda yer aldığı görülmektedir: Avrupa ülkeleri arasında nüfusuna oranla en fazla bisiklet kullanımının gerçekleştiği ülkeler sırasıyla Hollanda-%36, Danimarka-%23, Macaristan-%22 şeklindedir. Yıllık bisiklet satışları ise Almanya-4,05 milyar, Birleşik Krallık-3,05 milyar, Fransa-3.035 milyar şeklindedir. Tüm Avrupa ele alındığında ise yıllık yaklaşık 20 milyar bisiklet satışı gerçekleşmektedir (Centre for the Promotion of Imports, 2022). Bunun yanında bisikletli bir turist her şey dahil paketleri ile tatil yapan turistlere göre %40 daha fazla para harcamaktadır. EuroVelo ve Avrupa Parlamentosu'nun 2016 yılında yapmış olduğu AB Bisiklet Ekonomisi çalışmasından elde edilen verilere göre Avrupa'da bisiklet turizmi yıllık 44 milyar Euro değerinde ekonomik bir değer yaratırken, tahmini 2,3 milyar bisiklet gezisi gerçekleşmektedir. Avrupa'nın bisiklet turizminden elde ettiği bu miktar kruvaziyer sektöründen elde edilen gelirden dahi %16 daha fazladır (We Are Cycling UK, 2020). Avrupa'daki bisiklet ekonomisinin paylaşımı; AB bisiklet sanayi 6 milyar €, bisiklet parçası ile ilgili satış ve tamir işleri 10 milyar €, bisiklet yolları ve güvenliği 3 milyar €, bisiklet turizmi ise 44 milyar € dur. Yani bisiklet turizmi %70'lik bir oranla en yüksek paya sahiptir (Sutton, 2020). Birleşik Krallık özelinde değerlendirildiğinde bisiklet turizminin ekonomiye yaklaşık 443 milyon sterlin katkı sağladığı aktarılmaktadır. Bisikletli turistlerin diğer turistlere göre seyahat başına yapmış oldukları harcamalarının %9 daha fazla olduğu, ortalama bisiklet harcamasının yolculuk başına 81 sterlin olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak Birleşik Krallık'ta 35.788 kişi bisiklet turizmi kapsamında istihdam edilmiştir (We Are Cycling UK, 2020: 2-3). İskoçya, bisiklet turizmi kapsamında gerçekleştirilen aktivitelerin ekonomik faydaları hakkında en kapsamlı verilere sahip olan ülke konumundadır. Bisikletin insan sağlığına katkıları göz önünde bulundurularak sağlık alanındaki maddi getirileri dahi ortaya konmaya çalışılmıştır. Öyle ki İskoçya'da bisikletin sağlık alanındaki katkıları yıllık ortalama 4 milyar Sterlin civarındadır. Boş zamanın değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen bisiklet turizmi etkinlikleri yıllık ortalama 5,6 milyar Sterlin katkı sağlarken, bisiklet turistlerinin gerçekleştirdiği harcamalar 106-228 milyar Sterlin arasında değişiklik göstermektedir. Bisiklet turizminin İskoçya ekonomisine toplam katkısı ise 241 milyar Sterlin ile 362 milyar Sterlin arasında değişiklik göstermektedir (Zovko, 2013).

Avrupa Bisiklet Federasyonu'nun (European Cyclists' Federation) 2021 yılında yayınlamış olduğu 2020 yıllık raporunda küresel anlamda turizm sektörünü büyük bir krize sürükleyen Covid-19 pandemisi sürecinde Avrupa'da ulaşılmaya hedeflenen sürdürülebilir ve yeşil turizm politikalarına ulaşma konusunda bisiklet turizminin tarihi bir fırsat olduğunu savunulmuştur. Raporda bisiklet turizmi ile küresel iklim krizinin önüne geçilebilmesi amacıyla Paris Anlaşmasında belirlenen hedeflere ulaşmada anahtar rol oynayacağı aktarılmaktadır. Bunun yanında Covid-19 krizi ve AB'nin pandemiden daha güçlü bir şekilde çıkması amacıyla oluşturulmuş olan NextGenerationEU planında, 672,5 milyar Euro'luk iyileştirme paketi içerisinde bisiklet turizminin gelişimi için yatırımlar yapılacağına yer verilmektedir. Ek olarak bisiklet turizminin Avrupa'nın ulaşım sisteminin yeşil ve dijital dönüşümünü nasıl gerçekleştirebileceğinin ve gelecekteki krizlere karşı nasıl daha dayanıklı hale gelebileceğinin temelini oluşturan AB'nin Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejisi'ne katkı sağlayacağı düşünülmektedir (ECF, 2021: 7).

Türkiye’de gerçekleştirilen bisiklet turları ve festivallerinden bisiklet turistlerinin haberdar olabilmesi amacıyla oluşturulmuş olan Bisiklet Rotaları isimli web sitesi mevcuttur. Bu sitede her yıl gerçekleştirilecek olan festivallerin tarihleri ve festival ile ilgili bilgilere yer verilerek katılımcılara bilgi sunulmaktadır. Söz konusu platformda 2018 yılında 34 festivalin düzenlendiği belirtilmektedir. Düzenlenen festivallerin Mart-Kasım ayları arasında gerçekleştirildiği, Mayıs ayının en fazla festivalin gerçekleştirildiği zaman dilimi olduğu söylenebilir (Bisiklet Rotaları, Erişim Tarihi: 05.01.2022). İlki 1963 yılında 1.Marmara Turu adı ile başlayan Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu’nun 56.’sı 11-28 Nisan 2021 yılında düzenlenmiştir (Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, Erişim Tarihi: 05.01.2022). “*Dünyada bisiklet dalında bilinen ülkelerden biri olmak için sportif başarı, altyapı gelişimi ve spor organizasyonlarında markalaşmak ve ülkemizde daha popüler bir spor dalı haline gelmek*” vizyonu ile 1923 yılında kurulmuş olan Türkiye Bisiklet Federasyonu, bisiklet sporuna gönül veren ve profesyonel olarak icra eden bireylere lisans çıkarma görevini yerine getirmekte ve uluslararası organizasyonlarda Türkiye’yi temsil edebilecek sporcular yetiştirme çabasında bulunmaktadır (Türkiye Bisiklet Federasyonu, Erişim Tarihi: 05.01.2022).

We Are Cycling UK (2020: 3) başlıklı raporda yapılan bir araştırmaya göre bisiklet turizmi faaliyetlerine katılan bireylerin %60’ı erkek, %40’ı kadın olarak belirlenmiştir. Bisiklet turistlerinin yaşları ise 45-55 arasında olduğu tespit edilmiştir. Eğitim seviyelerinin ortalamasının üzerinde olduğu belirlenirken, bisiklet turizmi etkinliklerine katılanların %50’sinin çift, %20’sinin, tek başına, %20’sinin 3-5 kişilik gruplarla, %10’unun ise daha fazla sayıda kişilerden oluşan guruplarla katıldığı aktarılmaktadır. İngiltere’de yapılan bir araştırmaya göre, bisiklet turlarına katılan ve evinden uzakta geceleme yapan bisiklet turistlerinin günlük ortalama 65,90 sterlin, günübirlik ziyaretçilerin ise günlük ortalama 16,40 sterlin harcama yaptığı belirlenmiştir. 2017’de gerçekleştirilen ‘The Eroica Britannia’ festivalinde dünyanın birçok bölgesinden 4500 bisikletlinin katıldığı, üç gün süren festival boyunca yaklaşık 30.000 kişinin ziyaret ettiği ve yerel ekonomiye 438 bin sterlin gelir kazandırdığı aktarılmaktadır (We Are Cycling UK, 2020: 5).

Adventure Cycling Association, (2022) raporunda, tur bisikletçilerinin %82’sinin üniversite mezunu, yaş ortalamasının 52, %8,1’inin ise uluslararası turist olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında araştırmaya katılanların %58’inin yılda 75 bin dolardan fazla kazandığı aktarılmaktadır (Adventure Cycling Association, 2022). Özyazıcı (2018) tarafından kaleme alınan yüksek lisans çalışmasında ise Çanakkale Bisiklet Festivaline katılan katılımcılar üzerinde araştırma yapılmış ve katılımcıların %86,6’sının erkek, %14,4’ünün kadın olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu araştırmada katılımcıların %40,5’i 26-35, %31,6’sı 36-45, %14,4’ü 46-55, %8,3’ü 25 yaş altı ve %5,2’si 56 yaş üzeri olarak belirlenmiştir. Eğitim durumlarında ise %71,8’i lisans ve üzeri, %28,2’si lise ve altı olarak tespit edilirken, gelir dağılımı %27,8’i 5601□, %23’ü 2601-3600□, %18,9’u 4601-5600□, %13,1’i 3601-4600□, %12,7’s, 1601-2600□, %4,5’i 1600□ ve altı olarak gerçekleşmiştir. Bisiklet turistlerinin profili ile ilgili araştırmalar dikkate alındığında bisiklet turistlerinin büyük oranda eğitilmiş, yetişkin, geliri ortalamasının üzerinde ve erkek bireylerin daha fazla sayıda olduğu söylenebilir.

Edremit Körfezi’nde En Çok Kullanılan Bisiklet Rotaları

Kaz Dağları, Midilli Adası ve Madra Dağları arasında yer alan Edremit Körfezi, doğal yapısı, tarihi mirası, kültürel zenginlikleri ile ön plana çıkan bölgelerdendir. Kıyı turizmi için temiz ve donanımlı plajlara, termal turizm kapsamında yeraltı su kaynaklarına, Kaz ve Madra dağ-

larından gelen temiz ve zengin oksijene, antik çağlara kadar uzanan ören yerlerine ve otantik müzelere, milli parklara, tabiat ve koruma alanlarına, yerel lezzetleri ve etkinlikleri ile kültürel değerlere sahiptir.

Balıkesir ili Edremit Körfezi'ndeki Ayvalık, Burhaniye, Edremit, Gömeç ve Havran ilçelerinde Ören-Adramytteion Demeği (VeloAdra Bisiklet Topluluğu) öncülüğünde Velocity216 Spor Kulübü'nün teknik desteğinde, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Burhaniye Belediyesi ve Burhaniye Ticaret Odası'nın katkılarıyla bisiklet rotaları tespiti yapılmıştır. Yol, tur ve dağ bisikleti olmak üzere belirlenen bu bisiklet rotaları, yereldeki 11 tane sosyal medya bisiklet grup/toplulukları tarafından kullanılmış güzergahlar dikkate alınarak belirlenmiş olup, çeşitli bisiklet etkinliklerinde yerli turistlere ev sahipliği yapmaktadır. Bunun yanında bu bölümde konu edilen bisiklet rotaları, çalışmada yer alan Sabriye Çelik Uğuz'un çevre, keşif gezileri ve bisiklet etkinliklerine katılım göstererek derlediği bilgi, gözlem ve fotoğraflar ile saptanmıştır.

Çalışmadaki bisiklet rotaları, hem Edremit Körfezi'ne adını veren Adramytteion Antik Kenti'nin bulunduğu hem de körfezin ortasında konumlanan Burhaniye ilçesinin turistik çekiciliğine sahip olduğu Ören mahallesi, merkez alınarak oluşturulmuştur. 1620 adet palamut meşesi ağacı, doğal bitki örtüsü ve yaban hayata ait varlıkları ile doğal bir yaşam alanı olan Ören Mahallesi, "Yeşil Ören" olarak bilinirken, Adramytteion Antik Kenti ile de ticari ve kültürel bir merkez özelliği taşır. Doğal ve kültürel zenginliğini turizmle birleştiren Ören'den başlayarak bu rotaları pedallamak bisiklet turizmini geliştirmede ciddi bir önem arz etmektedir.

Madra Bisiklet Rotası (MadraBis 1) – 69,07 km, orta zorlukta, yol ve tur bisikleti

Rota Bilgisi: Ören - Burhaniye - Şarköy - Şahinler - Ağacık - Yabancılar - Damlalı - Kumgedik - Hacıhüseyinler - Gömeç - Karaağaç - Pelitköy Sahil - İskele - Öğretmenler - Ören: Adramytteion Antik Kenti'nin bulunduğu Yeşil Ören'den başlayıp Şarköy Mahallesinden devam ederek zeytinlikler arasında huzur verici bir yolculuk, Şarköy taş evleri ve kültür merkezini ziyaret etme imkanı sunan bu rota, Şahinler mahallesinin girişinde bulunan çiçek serasında ve süslemeleri kök boya ve yumurta akı ile boyandığı için hala canlılığını ve parlaklığını koruyan 150 yıllık Şahinler Camiye görme fırsatı sunmaktadır. Ağacık mahallesinde bulunan 113 yıllık Ağacık Caminin yanından geçerek Yabancılar mahallesine doğru devam ederken Damlalı (eski adı Sarılar) köyüne tırmanma harika bir ovada gerçekleşmektedir. Adeta bir seyir terası konumunda olan bu bölgede Damlalılı köylüler Nisan ayında Melki mantarı, Haziran ayında kekik toplayıp ezerek kekikyağı üretirler. Kumgedik mahallesindeki toprak yoldan geçerek Hacıhüseyinler, Gömeç ve Pelitköy sahilinden devam ederek denizin kokusu eşliğinde Ören'e geri dönmüş olunur.

Görsel 1: MadraBis 1 Rota Haritası ve Damlalı Köyü Fotoğrafı

Madra Bisiklet Rotası (MadraBis 2) – 43,59 km, orta zorlukta, yol ve tur bisikleti

Rota Bilgisi: Ören - Burhaniye - Şarköy - Hisarköy - Tahtaclar - Yabancılar - Ağacık - Şahinler - Taylheli - İskele - Öğretmenler - Ören: Adramytteion Antik Kenti'nin bulunduğu Yeşil Ören'den başlayıp Burhaniye güzergahında devam eden rotada Burhaniye Belediyesi'ne ait mesire alanı, bisiklet turistleri için uygun bir alandır ancak bu tesisin geliştirilmesi de gerekmektedir. Hisarköy doğal güzelliklerinin yanı sıra Hellenistik Dönem ve Bizans Dönemi ait bir kale yerleşimi olan Hisarkale görülmesi gereken yerlerden olup, Edremit Körfezi'ni izlemek için de harika bir seyir terasıdır. Tahtacı mahallesi Türkmen gelenekleri ile ön plana çıkarken Şahinler mahallesinde bulunan 150 yıllık tarihi cami ilgi çekicidir. Taylheli mahallesinde bulunan su kemeri zeytinlikler içinde olup bilgilendirici tabelalar ile turistlerin yönlendirilmesi sağlanabilir. Bunun yanında bölgede bulunan Amfi tiyatro, Laleli restoran, Laleli Zeytin ve Zeytinyağı Satış Noktaları, Laleli Yoga bisiklet turistlerinin ilgi gösterebilecekleri yerlerdir.

Görsel 2: MadraBis 2 Rota Haritası ve Hisarköy/Hisarkale'den Fotoğraf

Madra Bisiklet Rotası (MadraBis 3) - 99,68 km, orta zorlukta, yol ve tur bisikleti

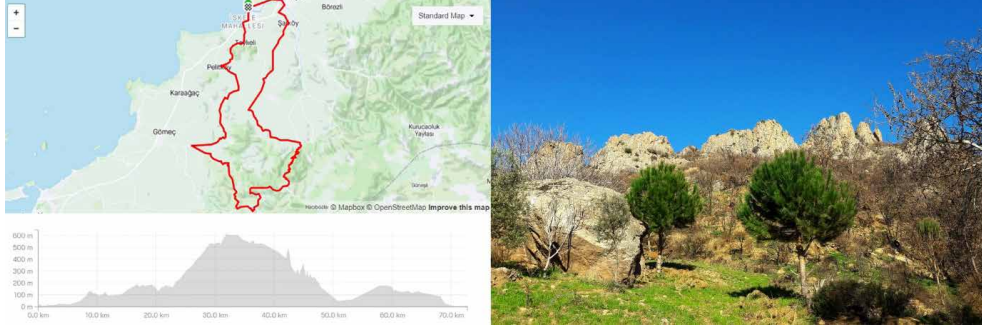
Rota Bilgisi: Ören - Şarköy - Şahinler - Ağacık - Yabancılar - Damlalı - Hacıbozlar - Bağyüzü - Hacıveliler - Tıfıllar - Çamoba - Akçapınar - Yeniköy - Keremköy - Cunda - Ayvalık: Rota boyunca bisikletleri ile seyahat eden turistler için Damlalı-Hacıbozlar bölgesinde bulunan üzüm bağları ve Çam fıstığı öne çıkmaktadır. Bağyüzü üzüm bağları, okul, anaokulu, kütüphane ve organik büfe rotayı çekici hale getiren diğer unsurlardır. Çamoba mahallesinde klasik Hellenistik kale yerleşimi kalıntıları ve Ayvalık'ta bulunan Cunda Adası'nda panoramik bir seyir yapma imkanı bulunmaktadır.

Görsel 3: MadraBis 3 Rota Haritası ve Kozak Yaylası Fotoğrafı

Madra MTB Rotası (MadraBis 4) – 71,49 km, zor, gravel ve dağ bisikleti

Rota Bilgisi: Ören - Şarköy - Şahinler - Ağacık - Damlalı - Ma'adraŞarapevi - Kobaşlar - Atatürk Kayalıkları - Koçaçınar Anıt Ağacı - Hacı Hüseyinler - Hacıoğlu - Kuyualan - Pelitköy - İskele - Öğretmenler - Ören: Eşsiz doğal güzelliklere sahip olan Ören'den başlayan bisikletli yolculuk, Madra'Adra üzüm bağları ve şarapevi ile devam ederken Atatürk Kayalıklarının olduğu bölgede hiking yapma imkanı da sunmaktadır. Sarıkaya bölgesinde bulunan kale kalıntılarını ziyaret ettikten sonra Koçaçınar Anıt Ağacını da görme imkanına erişen bisiklet turistleri, Pelitköy, İskele ve Öğretmenler mahallelerinden geçerek Ören'e geri dönüş yapmaktadırlar.

Görsel 4: MadraBis 4 Rota Haritası ve Atatürk Kayalıkları Fotoğrafı

Madra Bisiklet Rotası (MadraBis-5) Kocadağ-Karalar Ekoturizm Rotası -36,47 km, kolay, yol ve tur bisikleti

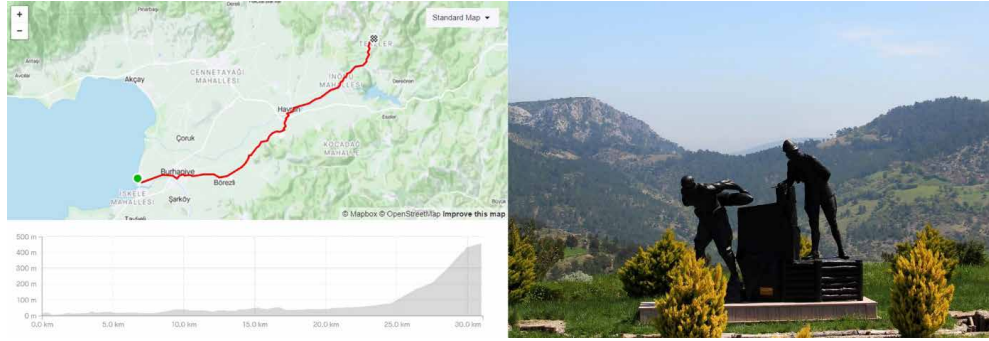
Rota Bilgisi: Ören - Burhaniye - Börezli - Kızıklı - Dutluca - Büyükdere - Küçükdere - Havran - Kocadağ - Karalar: Ören'den yola çıkıp Kızıklı'da bulunan Sinan Dede Türbesi ve etrafında bulunan anıt ağaçlara selam veren turistler, Dutluca mahallesinde körfeze hakim seyir terasında eşsiz manzaranın tadını çıkarma fırsatı yakalamaktadır. Dutluca tırmanışında antik taş ocaklarından kalma izler ve köyün arkasındaki Deliklitaş yapısı, ilgi çekicidir. Büyükdere köy kahvesinde mola verdikten sonra Kocadağ At Çiftliği ve Kocadağ Mahallesi ziyaret edilebilmektedir. Hemen akabinde mimari yapısı ile Osmanlı mirasına ev sahipliği yapan Karalar Mahallesi'ne pedallamak, doğayı ve kültürü birlikte yaşatmaktadır. Mevsimine uygun dalından taze meyveleri yemek, bu rotanın sundukları arasındadır.

Görsel 5: MadraBis 5 Rota Haritası ve Kocadağ At Çiftliği Fotoğrafı

Koca Seyit Tarihi Bisiklet Rotası - 31,10 km, kolay, yol ve tur bisikleti

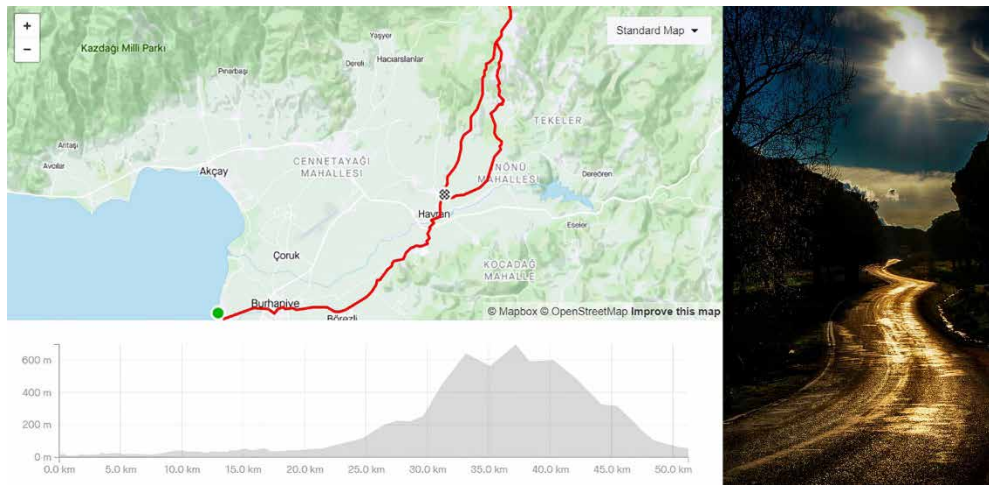
Rota Bilgisi: Ören - Burhaniye - Börezli - Kızıklı - Büyükdere - Küçükdere - Havran - İnönü - Kocaseyit - Kocaseyit Anıtı: Ören'de Adramytteion Antik Kenti kalıntılarını inceleyen bisiklet turistleri, antik kentin çevresinde bulunan Sülüklüçeşme'de bulunan körfezin en eski yerleşim bölgesi Neolitik alanı ziyaret edebilirler. Havran İnönü mahallesi mesire alanına kadar uzanan rota, tarihimizin büyük kahramanlarından olan Koca Seyit'in doğduğu köye ulaşarak misafirperver köy halkı ile beraber oturup sohbet edebilme, dinlenebilme imkanına sahip olurlar. Rotanın son durağı olan Koca Seyit'in anıtını ziyaret ederek tarihimizin büyük kahramanını anma fırsatına ulaşabilirler.

Görsel 6: Koca Seyit Rota Haritası ve Kocaseyit Anıtı Fotoğrafı

Hanlar - Çınarlıhan Bisiklet Rotası - 61,27 km, orta zorlukta, yol ve tur bisikleti

Rota Bilgisi: Havran - Fazlıca - Kalabak - Hanlar - Çınarlıhan: Havran'dan başlayıp Çınarlıhan'da sonlanan rota Kaz Dağları Bilim ve Sağlıklı Yaşam Köyü'nde dinlenme fırsatı sunmaktadır. Ulu çınar ve çam ağaçlarının gölgesi altında sıcak yaz aylarında rahatlatıcı bir serinlik yaşattıran Hanlar bölgesi, bisiklet turistlerinin konaklama ve dinlenme yapabilecekleri bungalov ve kamp alanlarına sahip olup, turistik hizmet sunulmaktadır.

Görsel 7: Hanlar - Çınarlıhan Rota Haritası ve Hanlar Mevkii'nden Fotoğraf

Kırtık/Organik Tarım Rotası – 57,65 km, orta zorlukta, gravel ve dağ bisikleti

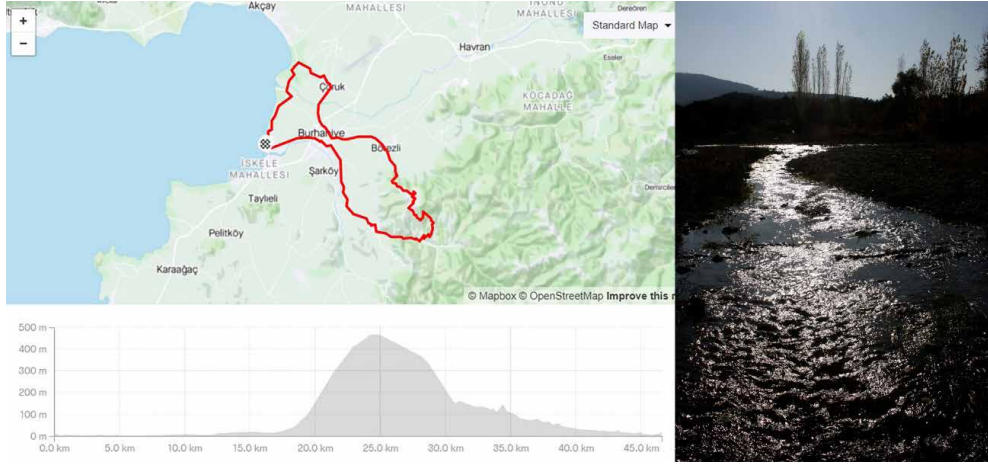
Rota Bilgisi: Şarköy - Tahtacı - Yabancılar - Kuyumcu (altyol) –Kırtık - Sübeylidere - Avunduk - Yaylacık Bahadınlı: Yabancı - Kuyumcu mahalleleri arasında bulunan taş ocağı iki mahalle arasındaki geçiş yolunu kötü bir duruma getirmiştir. Bu nedenle iyileştirme yapılmalıdır. Kuyumcu mahallesinin zirvesinden tüm ovayı seyretme imkanı bulunmaktadır. Kuyumcu'dan Kırtık'a geçerken yol boyunca elma, armut, ayva, ceviz ağaçları bulunmaktadır. Kırtık mahallesi organik tarım ile ön plana çıkarken köy meydanında Organik Tarım ve Turizm Geliştirme Derneği tarafından tarımsal ürünlerin satışı gerçekleştirilmektedir. Sübeylidere mahallesinde bulunan atıl durumdaki köy okulu ve köy çeşmesinin bulunduğu yerler mola ve dinlenme noktası olabilir. Daha sonra Avunduk, Yaylacık ve Bahadınlı mahalleleri ziyaretinden sonra AdalıEfe Zeytinyağı Fabrikası gezilip, zeytinyağı tadımı yapıp alışveriş yapılabilir.

Görsel 8: Kırtık Rota Haritası ve Sübeylidere Köyü'nden Fotoğraf

Çallı/Yamaç Evler Rotası – 48,50 km, zor, gravel ve dağ bisikleti

Rota Bilgisi: Ören - Çoruk - Burhaniye - Börezli - Çallı - Kuyucak - Çamtepe - Bahadınlı - Burhaniye - Ören: Çoruk mahallesinde bulunan mezarlığın yakınlarındaki üç kemerli Okuf Köprüsü, Roma dönemine kadar uzanan tarihi ile oldukça sağlam şekilde ayakta durarak Edremit Körfezi'nin en önemli tarihi kalıntıları arasında yer almaktadır. Çallı ve Kuyucak mahalleleri, taş evleri ile cazip bir destinasyondur. Kuyucak mahallesinin yukarı bölgelerinde Körfezdeki ilk Türk izleri olan 'kaya oygu çepni tamgaları' bulunmaktadır. Bisiklet turistlerinin bu çekicilikleri ziyaret edebilmesi için bilgilendirici tabelalandırmalar yapılabilir. Kuyucak - Çamtepe ve Bahadınlı köyleri arasındaki rota, doğal manzarasının keyfini yaşatmaktadır.

Görsel 9: Çallı Rota Haritası ve Bahadınlı Köyü'nden Fotoğraf

Karadere ve Güzle Yaylası Bisiklet Rotası – 30,81 km, orta zorlukta, gravel ve dağ bisikleti

Rota Bilgisi: Ören - Burhaniye - Bahadınlı - Karadere - Güzle Yaylası Yolu, Burhaniye - Ören: Rota üzerinde bulunan Dedekaya önemli bir kültür noktası olarak ön plana çıkmaktadır. Karadere mahallesindeki Güzle yaylası ise bir doğal ve kültürel çekiciliğe sahiptir. Taze meyve ve sebze yemek, temiz havayı tatmak ayrıcalıklı anlardır. Bunun yanında Güzle yaylasında konaklama ve/veya kamp yapılabilir. Son olarak Burhaniye'de Hacı Ahmet Camii, Hüsnü Pazarbaşı Kültür Merkezi - Sabunhane ziyareti önerilir.

Görsel 10: Karadere Rota Haritası ve Güzle Yaylası Fotoğrafı

Edremit Körfezi Sahil –Kazdağı Etekleri Rotası – 77,97 km, orta zorlukta, yol ve tur bisikleti

Rota Bilgisi: Cunda - Keremköy - Gömeç - Karaağaç - Pelitköy - İskele - Öğretmenler - Ören - Denetko - Orjan - Haberkent - Zeytinli/Altınkum - Zeytinli 1. Köprü - Zeytinli Meydanı - Kızılkeçili Meydanı - Güre - Akçay: Cunda Adasının olduğu bölgede bulunan Pordoselene/ Nessos antik yerleşimi, Klasik - Hellenistik ve Roma Dönemi Yerleşimi önemli tarihi kalıntıların olduğu yerlerdir. Dolap Adası kuzey sahilinde Denizcilik Meslek Lisesi arkasındaki sahilde antik taş ocakları (havuz formunda) ve dönem gezginlerinin (19. yüzyıl denizcileri)

kaya üzerinde kazıma yazı ve rölyefleri bulunmaktadır. Bisiklet turistleri için tabelalandırma yapılabilir. Kızçıftığı (Kisthene) Gömeç'in sahil izdüşümü de Tunç Çağı'ndan başlayan yerleşim hatlarıyla höyükleşmiş Kisthene yerleşimi bulunmaktadır. Pelitköy sahilinden devam ederek Kaz Dağlarının panoramik seyri ile Ören Adramytteion Antik Kenti ziyaret edilebilir. Akçay sahili, Altinkum, Zeytinli Çayı ve Zeytinli-Kızılkçeçili ve Güre Mahalleleri yerel kültürü yansıtan otantik alanlardır. Çamlıbel mahallesinde Tuncel Kurtiz'in mezarı bulunmaktadır. Türkiye'nin ilk özel etnografya müzesi olan Tahtakuşlar Etnografya Galerisi ve Güre/Kazdağı Müzesi ziyaret edilerek rota sonlandırılır.

Görsel 11: Körfez Sahil Rota Haritası ve Keremköy'den Fotoğraf

Sonuç ve Öneriler

Turizm sektörü ülkelere ekonomik, sosyal, kültürel olarak birçok fayda sağlayan önemli sektörlerden biridir. Özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından değerlendirildiğinde ekonomik katkılarının oldukça fazla olduğu söylenebilir. Ancak turizm sektöründe gelişim sağlanması ve bu gelişimin ekonomik bir kazançla dönüştürülebilmesi için sahip olunan kaynakların verimli bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Bu noktada sürdürülebilirlik kavramı ön plana çıkmaktadır. Sürdürülebilirlik, bugünün ihtiyaçlarının gelecek nesillerin ihtiyaçlarını giderme yeteneğine zarar verilmeden giderilmesidir. Sürdürülebilir turizm ise doğal, tarihi, ekonomik, kültürel, sosyal birçok değer korularak turizm gelişiminin sağlanması temeline dayanmaktadır (Alkan, 2015: 6693). Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO, 2020) turizm sektörünü büyük bir krize sürükleyen Covid-19 pandemisinin etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla tavsiye niteliğinde yayınlamış olduğu raporda da 'Yarına Hazırlık' ilkesi ile yerel ve ulusal büyümeye katkı sağlaması için geleceğe yönelik sürdürülebilir politikaların benimsenmesi önerilmektedir.

Sürdürülebilir turizm gelişiminin yanı sıra teknolojik gelişmelerle beraber küreselleşen dünya, değişen turist istek/ihtiyaçları/profilleri, ülkeleri sert bir rekabet ortamına itmektedir. Normal şartlar altında gerçekleşen son turizm sezonu olan 2019 yılında uluslararası olarak seyahat eden turist sayısı yaklaşık 1,5 milyara ulaşmış ve ülkeler bu pazardan mümkün olduğu kadar fazla pay alma yarışına girmişlerdir. Bu kapsamda turizmi tüm yıla yayarak turizmden maksimum verimlilik sağlama amacıyla alternatif turizm türleri ortaya çıkarmışlardır. Bisiklet turizmi de özellikle kırsal bölgelerde turizm gelişiminin sağlanabilmesi için önemli görülen turizm türlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada öncelikle bisiklet turizmi ile ilgili literatür araştırmalarına yer verilmiştir. Yapılan araştırma sonrası destinasyonların bisiklet turizmi kapsamında gelişim gösterebilmesi için farkındalık tabelaları, bisiklet işaretleri ve şeritleri, bölünmüş bisiklet yolları, teknik uyarı yazıları, yol güvenliği,

gezi/rota/tur rehberleri, bisiklet dostu işletmeler, kamp ve dinlenme alanlarına sahip olması gerektiği tespit edilmiştir. Sonrasında Balıkesir ili Edremit Körfezi'nin içerisinde bulunan 5 ilçe (Ayvalık, Burhaniye, Edremit, Gömeç, Havran) ele alınarak bu ilçelerde aktif olarak faaliyet gösteren 11 bisiklet topluluğunun bisiklet sürüşlerinde en fazla kullandıkları rotalar dik-kate alınmıştır. Bu kapsamda Ören-Adramytteion Derneği öncülüğünde resmi ve özel kuruluşların desteği ile keşif yapılmış, ele alınan rotalar incelenmiştir.

Edremit Körfezi başta doğası olmak üzere tarihi ve kültürel birçok çekiciliğe sahiptir. Kazdağı Milli Parkı'ndan Adramytteion Antik Kenti'ne, tarihi yapı ve kalıntılarında Madra Dağları'na, yöresel lezzet ve tanım ürünlerinden temiz/donanımlı plajlarına kadar birçok turist için cazibe merkezidir. Bu kaynakların sürdürülebilirlik ilkesi ile değerlendirilip bisiklet turizmi kapsamında gelişim sağlanabilmesi için belirlenmiş olan rotalarda incelemeler yapılmıştır. Bu incelemeler sonucunda rotalarda tespit edilen eksiklikler mevcuttur. Tarihi kalıntıların bulunduğu alanlarda yönlendirici tabelaların olmaması, bisiklet seyahatlerinin güvenli, keyifli ve sorunsuz yapılabilmesi için donanımlı bisiklet yollarının yapılması önemlidir. Bunun yanında rota güzergâhının da bilgilendirici/yönlendirici tabelalarla turistlere aktarılması gerekmektedir. Bu kapsamda gezi/tur/rota rehberleri (yazılı ve görsel içerikli) oluşturulabilir. Rota boyunca belirli noktalarda dinlenme alanlarının bulunması, bu dinlenme alanlarında turistlerin ihtiyaçlarını giderebileceği, bisikletlerine bakım yapabilecekleri imkânların bulunması çekiciliği arttıracaktır. Son olarak kamp yapmak isteyen turistler için de gerekli imkânların sağlanması önem arz etmektedir. Bunlara ilaveten bölgedeki bisiklet turizmi potansiyelinin gelişimini sağlamak amacıyla yerel yönetimlere ve karar alıcılara şunlar önerilmektedir;

Yerel yönetimler, rotalar üzerindeki turizm işletmeleri (konaklama/yiyecek-içecek-rekreasyon) ve turizm dernek/ofisleri arasında koordinasyon sağlanarak sıkı bir paydaş iş birliği oluşturulmalı,

Bisiklet turistlerinin profili iyice tanımlandıktan sonra *"bir bisiklet turisti ne ister?"* sorusu ile yola çıkılarak tüm planlamalar bu sorunun cevabı ekseninde yapılmalı,

Bisiklet yerel yönetimler tarafından bölgenin bir ulaşım aracı olarak değerlendirilmeli ve yerel halk ile turistlerin bisiklet seyahatlerini teşvik etmek amacıyla bisiklet kiralama hizmetleri artırılmalı,

Bisiklet turistlerinin eğlence/dinlenme ihtiyaçlarını giderebilecekleri bisiklet etkinlikleri (şenlik, festival, eğitim kampları, sanat atölyeleri, kamp ateşi, yıldızları izleme, müzik dinletileri, sahne gösterileri, açık hava tiyatrosu, yoga/meditasyon vb.) yaygınlaştırılarak bölgenin bisiklet turizmi çekiciliği arttırılmalı,

Bölgedeki yerel halk da bu gelişim sürecine dâhil edilmeli ve bu kapsamda yerel halka bisiklet turizminin önemini vurgulayan eğitimler verilmeli,

Bölgenin bisiklet turizmi bilinirliğini sağlamak amacıyla, sosyal medya, afişler, Balıkesir ili ve ilçelerinin resmi web siteleri ve gazeteler aracılığı ile reklam ve tanıtımları arttırılmalı,

Bölgede yapılan ve yapılacak çalışmalarla *"bisiklet dostu şehir"* imajı yaratılmalı,

Yapılacak çalışmalarla bisiklet turizmi diğer turizm türleri ile entegre edilerek, bisiklet turistlerinin bölgedeki diğer alternatif turizm türlerine de (kamp/karavan, astro turizm, yürüyüş,

kültür, müze ve arkeoloji turları, termal turizm vb.) yönelimi sağlanmalı,

Bisiklet turizmi konusunda gelişmiş ve önde gelen ülkelerin politika ve planlamaları örnek alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adventure Cycling Association, Economic Impact. <https://www.adventurecycling.org/advocacy/building-bike-tourism/economic-impact/>. Erişim Tarihi: 01.01.2022.
- Alkan, C. (2015). Sürdürülebilir Turizm: Alaçatı Destinasyonuna Yönelik Bir Uygulama. *Journal of Yasar University*, 10(40), 6692-6710.
- Aşan K. ve Akoğlan Kozak M. (2015). Postmodern turist deneyimi ve bisiklet turizmi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 6 (21), 265-288.
- Bisiklet Rotaları, Bisiklet Festivalleri 2018. <http://www.bisikletrotalari.com/bisiklet-festivalleri-2018/>. Erişim Tarihi: 05.01.2022.
- CBI, Cycling tourism from Europe. <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/cycling-tourism/europe#>. Erişim Tarihi: 02.01.2022.
- Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu. <https://www.tourofturkey.org.tr/hakkinda#>. Erişim Tarihi: 05.01.2022.
- Çelik Uğuz, S. ve Özbek, V. (2018) “Destinasyon Sadakatini Etkileyen Faktörler: Bisiklet Turizmi ve Burhaniye Bisiklet Festivali Örneği” *International Review of Economics and Management (IREM)*, 6 (2):84-102.
- Duran, E., Sevinç, F. ve Harman, S. (2018). Cycle tourism as an alternative way of tourism development in Çanakkale, Turkey. *Journal of Awareness*, 3(4), 25-34.
- European Cyclists' Federation - ECF, (2021). Annual Report 2020. https://ecf.com/system/files/ECF_Annual_Report_2020.pdf. Erişim Tarihi: 05.01.2022.
- European Parliament (2012), Directorate general for internal policies policy department B: Structural and cohesion policies transport and tourism the European cycle route network Eurovelo. <http://www.europarl.europa.eu/>. Erişim Tarihi: 01.01.2022.
- Han, H., Meng, B. ve Kim, W. (2017). Emerging bicycle tourism and the theory of planned behavior. *Journal of Sustainable Tourism*, 25(2), 292-309.
- Koch, K. (2013). Bicycle tourism in Hungary. *Apstract - Applied Studies in Agribusiness and Commerce*. 7, 67-72.
- Lee, C. F. ve Huang, H. I. (2014). The attractiveness of taiwan as a bicycle tourism destination: a supply-side approach. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 19(3), 273-299.
- Nickerson, N. P., Jorgenson, J. D., Berry, M., Kwenye, J., Kozel, D. ve Schutz, J. (2014). Bicycle tourism: providing economic development opportunities for Montana. Institute for Tourism and Recreation Research Publications. Retrieved from http://scholarworks.umn.edu/itr_pubs/322.
- Özyazıcı, G. (2018). Bisiklet Festivallerinin Turizm Sektörüne Olan Ekonomik Katkısı: Türkiye'deki Bisiklet Festivalleri Üzerine Bir Çalışma. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Payne, K. C. ve Dror, M. (2015). Multi-day bicycle tour route generation. *Journal of Quantitative Analysis in Sports*, 11(2), 85-96.
- Piket, P., Eijgelaar, E. ve Peeters, P. (2013) European cycle tourism: A tool for sustainable regional rural development. *Applied Studies in Agribusiness and Commerce*, 115-119.
- Ritchie, B. W. (1998) Bicycle tourism in the South Island of New Zealand: planning and management issues, *Tourism Management*, 19(6), 567-582.
- Ritchie, B. W. ve Hall, C. M. (1999). Bicycle tourism and regional development: A New Zealand

- case study. *Anatolia: An international journal of tourism and hospitality research*. 10(2), 89-112.
- Sutton, M. (2020). Economies benefit as cycle tourism sets records in European countries. <https://cyclingindustry.news/economies-benefit-as-cycle-tourism-sets-records-in-european-countries/>. Erişim Tarihi: 05.01.2022.
 - Thomas, M. (2012). The European cycle route network Eurovelo. <http://www.europarl.europa.eu/studies>.
 - Türkiye Bisiklet Federasyonu. <https://bisiklet.gov.tr/Sayfa/Hakkimizda-7.aspx>. Erişim Tarihi: 05.01.2022.
 - UNWTO (Dünya Turizm Örgütü), (2020). International Tourism and Covid-19.
 - We Are Cycling UK, (2020). Economic benefits of cycle tourism. Cyclists' Touring Club operating as Cycling UK, a company limited by guarantee, registered in England no: 25185. Registered as a charity in England and Wales charity no: 1147607 and in Scotland charity no: SC042541.
 - Zovko, I. (2013). The value of cycle tourism: Opportunities for the Scottish economy Transform Scotland.